

Hallitus

18.05.2020

§ 70

Asianro HUS/1652/2020

Aloite koskien HUSin ja Helsingin kaupungin psykiatrian alan toimintojen yhdistämistä

Selostus

Hallituksen puheenjohtaja Ulla-Marja Urho ja hallituksen jäsenet Ilkka Taipale, Katrina Harjuhahto-Madetoja, Harri Lehtimäki ja Björn Månsson ovat tehneet hallitukselle 11.5.2020 seuraavasti kuuluvan aloitteen:

"Esitämme, että HUSin hallitus ryhtyy viipymättä toimenpiteisiin yhdessä Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystieteiden kanssa HUSin ja kaupungin psykiatrian alan toimintojen yhdistämisen valmistelun käynnistämiseksi. Perusteluna aloitteellemme esitämme seuraavaa:

HUSin hallitus ja Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta ovat päättäneet osaltaan hyväksyä Laakson yhteissairaalan hankesuunnitelman maaliskuussa 2020. Hankkeen on tarkoitus edetä sille kaavailun hallintomallin eli kiinteistöosakeyhtiön valmistelun jälkeen toteutusvaiheeseen. Hanke on sairaalainvestoinniksi poikkeuksellisen mittava: arvioiduilta rakentamiskustannuksiltaan 838 M€ ja myös vuokra- ja vuokratuloiltaan 50 M€ vuodessa.

Hankkeen tavoitteena on HUSin ja Helsingin kaupungin psykiatrien sairaalatoimintojen yhdistäminen samaan organisaatioon, millä haetaan toimintojen tehostumista ja yhdenvertaisia palveluja koko alueen väestölle. Tämä tavoite on ehdottoman kannatettava. Esitämme kuitenkin huolestamme siitä, että hankkeen sisällön suunnittelu etenee koko ajan siitä huolimatta, että HUS ja Helsinki eivät ole tehneet päätöksiä psykiatrian alan toimintojen yhdistämisestä. Vaikka molempien organisaatioiden edustus on tiiviisti mukana hankkeen suunnittelussa, ei tällä hetkellä ole vielä käsitystä siitä, millainen on HUSin ja Helsingin tuleva yhteinen psykiatrian organisaatio. Käytännössä aiempien HUSin ja Helsingin toimintojen yhdistämisen perusteella voidaan todeta, että organisaatio ei ole valmis edes fuusiohetkellä, vaan parhaat toimintatavat muodostuvat vasta ajan kuluessa. Näemme konkreettisen ja huomattavan taloudellisen riskin siinä, että tulevan organisaation rakenteet ja toimintatavat eivät vielä ole tiedossa, kun suunnitellaan jo toiminnalle seiniä ja tiloja. Ottaen huomioon hankkeen poikkeuksellisen korkeat kustannukset ei ole yhtään ylimääräistä varaa siihen, että suunnitelmia ja jopa valmiita tiloja joudutaan muuttamaan fuusion jonain päivänä toteutuessa.

Helsingin kaupungin ja HUSin psykiatrian erillään tuotetut palvelut tulevat olemaan Suomen viimeinen kaupungin ja sairaanhoitopiiriin kesken kahta jakautunut psykiatrian palvelujärjestelmä. Turun kaupungin ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin psykiatriset palvelut yhdistettiin toukokuussa 2017. Tampereen kaupunki ja Pirkanmaan

Hallitus

18.05.2020

sairaanhoitopiiri ovat päättäneet huhtikuussa 2020 Tampereen kaupungin mielenterveys- ja päihdepalvelujen toimintojen yhdistymistä Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän aikuispsykiatriseen sairaalahoitoon liikkeenluovutuksen kautta vuoden 2021 alusta lukien. Muutos olisi perusteltua toteuttaa myös Helsingin ja HUSin välillä viipymättä.

Esitämme edellä kuvatuin perustein, että HUSin ja Helsingin sosiaali- ja terveyslautakunta perustavat yhdessä valmisteluhankkeen, jossa loppuvuoden 2020 aikana suunnitellaan HUSin ja Helsingin psykiatrian alan toimintojen yhdistäminen niin, että esitys yhdistämisestä toteutussuunitelmineen voidaan antaa ennen vuodenvaihdetta sekä Helsingin että HUSin toimivaltaisten viranomaisten käsiteltäväksi. Yhdistämispäätös tehtäisiin alkuvuoden 2021 aikana ja toimeenpano vuoden 2022 alkuun mennessä.

Hankkeen aikana tulisi selvittää, mitä kaupungin toimintoja kuuluisi yhdistämisen piiriin. Yhteissairaalanhanke edellyttää vähimmillään, että psykiatrisen laitoshoidon yhdistetään yhteen organisaatioon. Kuitenkin sekä Pirkanmaalla että Varsinais-Suomessa yhdistyminen on toteutettu tätä laajemmassa muodossa.

Ehdotuksena on, että kumpikin osapuoli nimeää psykiatrian alan toimintoihin perehtyneen vastuuhenkilön omasta organisaatiostaan ohjaamaan ja valvomaan valmistelutyötä. Vastuuhenkilöt voivat hyödyntää organisaatioiden osaamista ja tarvittaessa ostopalveluja valmistelussa.

Edellytämme aloitteemme käsittelyä hallituksessa viipymättä ja viimeistään hallituksen kesäkuun kokouksessa.”

Aloitteen johdosta voidaan todeta seuraavaa:

HUSin hallitus hyväksyi Laakson yhteissairaalan hankesuunnitelman kokouksessaan 6.4.2020 § 44. Esittelytekstissä todetaan mm., että HUS Psykiatrian ja Helsingin psykiatrian aikuisten sairaalaosastot on yhteissairaalassa suunniteltu yhteisiksi, yhden organisaation geneerisiksi psykiatrian osastoiksi. Edelleen esittelytekstissä todetaan, että aikuispsykiatriaan ei ole suunniteltu erikseen HUSin ja erikseen Helsingin kaupungin osastoja. Osa yhteissairaalaan kaavailuista tukipalveluista (mm. diagnostiset ja lääkehuollon palvelut) tuotetaan HUSin organisaatioyksiköiden toimesta ja osa (mm. ruokahuolto) Helsingin kaupungin yksiköiden toimesta. Sairaalanhanke ja sen suunnittelu rakentuu vahvasti yhteiselle organisaatiolle.

Aloitteessa esitetyt näkemykset koskien organisaatioiden yhdistämistä ja organisaatorakenteen kehittymistä fuusion jälkeen ovat perusteltuja. Parhaiten voidaan varmistaa tilojen soveltuvuus uuden organisaation tarpeisiin toteuttamalla organisaatioiden yhdistäminen etupainotteisesti.

Hallitus

18.05.2020

Edellä mainituin perustein hallitukselle esitetään, että se tekisi puolestaan esityksen Helsingin sosiaali- ja terveyslautakunnalle aloitteessa kuvatun selvityshankkeen toteuttamisesta.

Hankkeen valmistelussa tulee kuulla sekä palvelujen käyttäjiä että kummankin osapuolen henkilöstöä ja hyödyntää soveltuvin osin kokemuksia vastaavista muualla maassa toteutetuista hankkeista.

Päätösesitys

Hallitus esittää Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnalle, että

1. HUS ja Helsinki toteuttavat loppuvuoden 2020 aikana valmisteluhankkeen, jossa laaditaan esitys HUSin ja Helsingin valmistelun aikana määritettävien psykiatrian alan toimintojen yhdistämisestä siten, että
 - a. valmistelu käsittää sekä yhdistymistä koskevan esityksen laatimisen kummankin osapuolen toimivaltaisille viranomaisille että yhdistämisen toteutussuunnitelman ja
 - b. tavoiteaikatauluna on, että päätös toimintojen yhdistämisestä voidaan tehdä vuoden 2021 alussa ja toimeenpanna vuoden 2022 alussa ja
 - c. hankkeen valmistelussa tulee kuulla sekä palvelujen käyttäjiä että kummankin osapuolen henkilöstöä ja hyödyntää soveltuvin osin kokemuksia vastaavista muualla maassa toteutetuista hankkeista sekä
2. HUS ja Helsinki nimeävät kumpikin yhden vastuuhenkilön vastaamaan edellä kuvatun hankkeen toteuttamisesta; hankkeen valmistelussa voidaan hyödyntää organisaatioiden osaamista ja tarvittaessa ostopalveluja.

Asian käsittely

Asiassa käydyn keskustelun aikana Anna Vuorjoki esitti asian pöydällepanoa Helka Hosian kannattamana. Puheenjohtaja totesi, että asiassa on tehty kannatettu pöydällepanoesitys ja asiasta tulee äänestää. Puheenjohtaja esitti äänestysjärjestykseksi, että asian käsittelyn jatkamista kannattavat äänestävät JAA ja asian pöydällepanoa kannattavat äänestävät EI. Äänestyksessä annettiin kaksitoista JAA -ääntä (Handolin, Harjuhahto-Madetoja, Kajander, Lehtimäki, Letto, Månsson, Niemi, Peura, Piirtola, Reijula, Taipale, Urho), kaksi EI -ääntä (Hosia, Vuorjoki), kaksi tyhjää ääntä (Oksanen, Vanhanen) ja yksi oli poissa (Böhling). Puheenjohtaja totesi, että hallitus oli päättänyt jatkaa asian käsittelyä.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Hallitus

18.05.2020

Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa:

Helsingissä 20.5.2020

hallintojohtaja, sihteeri